

اهرام مصر و تخت جمشید بازدید کنند. فرهنگ و آثار اسلامی ما که موجب تقویت بالقوه روابط است نیز در دو کشور بسیارند. لذا منتظریم تا با استحکام پایه‌های روابط، ایرانیان و مصریان بتوانند میزبان و

همان یکدیگر باشند.

اقتصاد ایران: از فرصتی که در اختیار خوانندگان این ماهنامه قرار دادید متشکریم. ■

اقتصاد مصر

چهره اقتصاد اهرام ونیل

سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی طی دو سال گذشته در مصر رشد نموده است.

پس از تکمیل کانال سوئز در سال ۱۸۶۹، مصر تبدیل به یک شبکه و قطب حمل و نقل و ارتباطات شد و در این دوران بود که به استقراض و بدهی سنگینی نیز دچار گردید.

ظاهراً، بریتانیا جهت حمایت از سرمایه‌گذاران مصر، کنترل آن را در سال ۱۸۸۲ به دست گرفت، اما وفاداری و تابعیت از امپراتوری عثمانی تا سال ۱۹۱۴ در این کشور باقی ماند. کشور مصر، استقلال خود را در سال ۱۹۲۲ اعلام کرد اما در سال ۱۹۵۲ بود که حاکمیت کامل خویش را به دست آورد.

با تکمیل سد آسوان در سال ۱۹۷۱ و ایجاد دریاچه‌ای جهت تقویت و رشد کشاورزی، در واقع، رییس جمهور سابق مصر، اکولوژی این کشور را تغییر داد و علاوه بر رود نیل و سواحل آن، یک محیط تازه برای کشاورزی ایجاد نمود.

منابع

جمهوری عربی مصر، واقع در شمال آفریقا، از سمت جنوب با سودان، از شمال با دریای مدیترانه، از غرب با کشور لیبی و از شرق با دریای سرخ هم مرز است؛ البته از منطقه صحرای سینا به فلسطین نیز مرتبط می‌باشد. مساحت مصر در حدود یک میلیون و یک هزار و ۴۵۰ کیلومتر مربع می‌باشد.

سرزمین مصر به سه قسمت تقسیم می‌شود: صحرای شرقی یا غربی، شبه جزیره سینا و زمین‌های نیل و صحرای غربی.

در اختیار داشتن کنترل کانال سوئز که ارتباط دریایی میان اقیانوس هند و دریای مدیترانه است و

اندازه و همجواری با اسرائیل، نقش اصلی و مهم مصر در خاورمیانه را سبب شده است. نفت، گاز طبیعی، سنگ آهن، فسفات، منگنز، سنگ آهن، سنگ گچ، پتاس، پنبه نسوز، سرب و روی منابع طبیعی این کشور خاورمیانه‌ای و آفریقایی به شمار می‌روند.

جمعیت و اقوام

مصر در حدود ۸۰ میلیون نفر جمعیت دارد که از آن میان ۳۲/۲ درصد زیر ۱۴ سال، ۶۳/۲ درصد بین ۱۵ تا ۶۵ سال و ۴/۶ درصد بالای ۶۵ سال هستند. رشد سالانه جمعیت نزدیک به رشد جمعیت ایران و

شاخص‌های اقتصادی مصر، تا سپتامبر ۲۰۰۷

شاخص	واحد	میزان
نرخ رشد اقتصادی	درصد	۷/۲
نرخ تورم	درصد	۷/۵
تراز تجاری	میلیارد دلار	-۱۵/۸
حساب جاری	میلیارد دلار	۲/۷
رشد تولیدات صنعتی	درصد	۷/۵
صادرات ماه اوت	میلیارد دلار	۱/۱
واردات ماه اوت	میلیارد دلار	۲/۴
شاخص کل بازار سهام	واحد	۲,۹۳۷
تولید کل برق اکتبر	میلیون کیلووات	۱۰,۱۹۸
تولید نفت خام سپتامبر	هزار تن	۲,۷۰۷
تولید گاز طبیعی سپتامبر	هزار تن	۳,۴۹۰

استخراج: واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران» از بولتن شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی جمهوری عربی مصر و سفارت مصر، تهران.

معادل ۱/۷ درصد برآورد می‌شود. نود و هشت درصد از کل جمعیت این کشور را مصری‌ها و ۱ درصد آن را اقوام بربر و نوبیان، بدوئین و بگا، یونانی و ارمنی تشکیل می‌دهند. یک درصد باقیمانده، شامل اروپایی‌ها (اغلب فرانسوی و ایتالیایی) می‌شود. نود درصد جمعیت مصر مسلمان (که اغلب سنی هستند)، ۹ درصد قبطی مذهب و ۱ درصد باقیمانده از مسیحیان تشکیل شده است.

اصلاح اقتصاد

اقتصاد مصر، وابسته به رود نیل و نوسان میزان بارش سالانه از ۲۰ سانتی متر در شمال تا ۰/۵ سانتی متر در صحراها است. به همین دلیل، فعالیت‌های کشاورزی، منحصر به دلتای نیل شده که در آن غله، میوه، برنج، نیشکر و سبزیجات به عمل می‌آیند. کتان و شبنم مصری، دو محصول عمده صادراتی هستند. در این کشور صنعت توریسم و عوارض دریافتی کشتی‌هایی که از کانال سوئز عبور می‌کنند، منابع عمده درآمد دولت مصر به حساب می‌آیند. در طول سی سال گذشته، دولت‌های مصر تلاش کرده‌اند یک اقتصاد با ساختار متمرکز که متأثر از شرایط زمان ریاست جمهوری عبدالناصر بود را اصلاح نمایند. رشد یکباره و سریع جمعیت مصر و محدودیت زمین قابل کشت و وابستگی به رود نیل، جملگی، منجر به تقویت سیستم مالیات سنگین شد و این امر، فشارهای اجتماعی را بیشتر ساخت. اما دولت مصر با انجام اصلاحات گسترده اقتصادی و سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در ارتباطات، مخابرات و زیرساخت‌ها، با این چالش مقابله کرد.

در سال ۲۰۰۵، احمد نظیف، نخست وزیر مصر، نرخ مالیات‌های حقیقی، حقوقی و همچنین یارانه‌های انرژی را کاهش داد و بسیاری از بنگاه‌ها و شرکت‌ها را خصوصی ساخت. همچنین، بازار بورس رشد کرد و رشد اقتصادی از متوسط ۵ درصد در سال به رشد ۷ درصد در سال ۲۰۰۷ رسید. علیرغم این دستاوردها، یارانه‌ها در مصر، مانند ایران، سنگین هستند و دولت مصر برای ارتقای زندگی مصریان به میانگین استاندارد، خود را موظف به پرداخت سوبسید می‌داند. این سوبسیدها باعث ایجاد کسری بودجه قابل ملاحظه‌ای یعنی ۷/۵ درصد از GDP در سال ۲۰۰۷ شده بود.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در دو سال گذشته به نحو قابل ملاحظه‌ای در مصر رشد نموده است، اما دولت نظیف، کماکان می‌باید به اصلاحات جسورانه اقتصادی ادامه دهد تا جریان رشد و سرمایه‌گذاری، پایدار و مستحکم شده و شرایط اقتصادی برای جمعیت فزاینده مصر بهبود یابد. البته بخش صادرات مصر، به خصوص در مورد گاز، چشم‌انداز درخشنده‌ای دارد. ■